

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2022-2023 / ETAPA a II-a – 21 aprilie 2023
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CLASA a V-a

Numele:
Prenumele:.....
Școala:..... / **Clasa:**
Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al elevului:.....
Codul C.I.C. (codul de identificare Comper) al profesorului mentor:.....

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse.

A. *Aristotel spunea: „Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii.” Este dificil să trăim fără prieteni, este aproape imposibil. Cred că fiecare a avut sau are cel puțin un prieten. „Un prieten este cineva care te cunoaște așa cum ești, înțelege ce ai fost, acceptă ce ai devenit și te lasă să crești în continuare.” (William Shakespeare). Ai asemenea oameni în compania ta? Dacă da, înseamnă că ai prieteni. „Prietenia este precum banul: ușor de realizat, dar greu de păstrat.” (Samuel Butler). Prietenul pe care-l ai poate fi unul adevărat sau unul fals. „Prieten adevărat e cel care, chiar dacă te cunoaște bine, continuă să te placă.” (Elbert Hubbard). Bucură-te când ai parte de un asemenea prieten. Fii însă atent că s-ar putea să ai parte și de prieteni din interes, prieteni falși. Emil Gârleanu spunea: „Nimic nu e mai amar decât otrava prieteniei false.” Cu siguranță că atunci când există o relație de prietenie sunt și momente delicate. [...] „Prietenia nu poate fi dusă mai departe dacă nu suntem în stare să trecem peste mici greșeli.” (Jean de la Bruyère). Frumusețea unei prietenii este dată de rezistența ei în timp, în ciuda problemelor cu care a trebuit să se confrunte. Isabel Allende afirmă: „Adevărata prietenie rezistă timpului, distanței și tăcerii.” Timpul este un test al prieteniei. [...] Are prietenia limite? Până unde merge prietenia? [...] Prietenia trebuie prețuită. Un prieten bun este o binecuvântare pentru orice om.*

(Text adaptat după <https://danielciupe.wordpress.com>)

B. *A fost odată un pisoi. Era un pisoi de casă, alb și pufos, parcă făcut să-l tot rostogolești pe covor ca pe o mingiuță. Tocmai de aceea, stăpâna lui îl botezase Fluffy. Ca mai toate pisicile, Fluffy dormea întruna. Se trezea numai când avea el chef, fie zi, fie noapte. Așa că ziua se juca și era drăgălaș, iar noaptea, când toți oamenii dormeau, pisoiul nostru se plimba tacticos prin casă, gândindu-se la tot felul de lucruri, sau privea pe fereastră stelele, celelalte case și rarele vietăți nocturne.*

Într-o noapte, cum stătea el pe pervaz cu gândul la propriile gânduri, ciuli urechile dintr-odată. Fusese doar un fâșâit de o clipă, undeva în casă, nimeni în afară de o pisică n-ar fi putut să-l audă. Fluffy se duse întins spre locul de unde venise zgomotul, lipăind în tăcere deplină. Și acolo, ce să vezi? Aproape de cămară, un șoricel mic-mic căra în spinare o bucată de măr.

- Tu cine mai ești? îl întrebă Fluffy, torcând prietenos. [...]
- Păi, sunt un șoricel! Și mă cheamă Chițăilă!
- Bună, Chițăilă, eu sunt Fluffy și sunt un pisoi. Ce faci tu aici?
- Ăăă, am venit să-mi iau de mâncare... Știi, am șapte copii acasă...

— Tii, ce mi-ar plăcea să-i cunosc și pe ei!

— Aoleu, familia mea s-ar speria foarte tare dacă aș aduce o pisică acasă!

— Dar de ce? Sunt foarte drăgălaș.

— Mie nu mi se pare. Mie îmi pari mare și înfricoșător. Chiar și acum, că stăm de vorbă, nu mă pot opri din tremurat. Și nu sunt cu totul convins că nu te joci cu mine înainte să mă mănânci. Pisicile fac adesea așa, se joacă cu mâncarea. [...]

— Păcat, prietenii sunt foarte folositori.

— Și la ce folosesc ei?

— Păi, uite, de exemplu, eu acum o să-ți dăruiesc bucata mea de cașcaval pusă bine sub canapea. Mi-a dat-o stăpâna, dar mie nu-mi place cine știe ce. Așa fac prietenii.

— Foarte mulțumesc! Așa ceva, o pisică să ajute un șoricel, cine a mai pomenit?! Dar recunosc că e tare bine.

— Deci suntem prieteni?

— Suntem!

Zis și făcut. Fluffy aduse de sub canapea bucata de cașcaval. Era puțin prăfuită și puțin mucegăită, dar tot era ditamai ospățul pentru o familie de șoricei.

— Dar cum o să duc eu ditamai cașcavalul acasă? se întrebă Chițăilă. Cred că pe bucăți. O să fac vreo zece drumuri!

— Nici vorbă, ți-l duc eu până acasă, se oferi Fluffy. [...]

Și, tot discutând ei despre noile și surprinzătoarele posibilități ale prieteniei, cei doi amici ajunseră acasă la Chițăilă. Aceasta era o vizuină bine ascunsă sub rădăcinile unui stejar bătrân, în care intrai printr-o scorbura, apoi coborai încetișor până ajungeai într-un fel de cămară foarte mare, cu rafturi ticsite de bunătăți: fructe, legume, nuci, chiar și niște căpăcele de ghindă cu lapte prins.

(Vlad Stroeșcu, Poveste cu prieteni)

C. Se duse să vadă dacă putea coborî de pe munte, dar ușile și ferestrele dădeau toate drept în jos, spre prăpăstii. Hrana din palat ajungea doar câteva zile și-i trecu prin minte gândul cumplit că va ajunge să moară de foame.

Când pisica și câinele își văzură stăpânul atât de trist, se apropiară de el, iar câinele spuse:

— Nu-ți pierde încă nădejdea, stăpâne: eu și pisica vom reuși să găsim o cale să coborâm printre stânci și, odată ce vom ajunge jos, vom găsi inelul.

— Iubitele mele animăluțe, spuse tânărul, voi sunteți singura mea nădejde, altfel, mai degrabă m-aș arunca peste stânci decât să mor de foame.

Câinele și pisica plecară, se cățărară, săriră peste râpe și piscuri și reușiră să coboare de pe munte. La câmpie era de trecut un râu; atunci câinele luă pisica în spinare și înotă pe celălalt mal. Ajunseră la palatul soției trădătoare când deja se făcuse noapte; toți erau cufundați într-un somn adânc. Intrară încetișor prin deschizătura pentru animale din ușa mare, iar pisica îi spuse câinelui:

— Acum tu rămâi aici de pază; eu mă dus sus, să văd ce-i de făcut.

Se duse tiptil până la camera trădătoarei, dar ușa era închisă și nu putea intra. În timp ce se gândea la o soluție, trecu pe acolo un șoarece. Pisica îl prinse. Era un ditamai șobolanul mare și gras, care începu să o implore să-i cruțe viața.

— O voi face, spuse pisica, dar trebuie să rozi ușa asta, astfel încât să pot intra.

Șoarecele se puse de îndată pe treabă: roase și tot roase, de i se tociră și dinții, dar gaura era încă așa de mică încât nu doar pisica, dar nici el, șoarecele, nu putea trece prin ea.

Atunci pisica îi spuse:

— Ai pui?

— Cum să nu? Am șapte sau opt, unul mai ager decât celălalt.

— Du-te și adu unul degrabă! Iar dacă nu te întorci, voi veni după tine și te voi mânca, spuse pisica.

Șoarecele plecă de-acolo și se întoarce iute cu un șoricel.

— *Ascultă, micuțule, spuse pisica, dacă ești deștept, îi salvezi viața tatălui tău. Intră în camera acestei femei, sări în pat și scoate-i inelul pe care-l are la deget.*

(Italo Calvino, *Inelul fermecat*)

STANDARD

- 1. După cum reiese din textul A, citatul „Nimic nu e mai amar decât otrava prieteniei false.” îi aparține lui:**
a. Samuel Butler; b. Elbert Hubbard; c. Emil Gârleanu; d. William Shakespeare.
- 2. Așa cum reiese din textul A, frumusețea unei prietenii este dată de:**
a. numărul prietenilor pe care îi are un om;
b. rezistența în timp;
c. prețuirea pe care un om le-o arată prietenilor;
d. sinceritatea celor implicați în relația de prietenie.
- 3. Noaptea, Fluffy, pisoiul din textul B:**
a. doarme; b. se joacă; c. se plimbă prin casă; d. devine agitat.
- 4. Fluffy, din textul B, îi dă șoricelului:**
a. o bucată de măr; b. fructe; c. cașcaval; d. legume.
- 5. Pisica din textul C îi spune șoarecelui că îl va elibera dacă:**
a. va roade ușa;
b. îi va aduce un șoricel mai mic;
c. va recupera inelul de la femeie;
d. va sta de pază în timp ce ea intră în cameră.
- 6. Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Și, tot discutând ei despre noile și surprinzătoarele posibilități ale prieteniei, cei doi amici ajunseră acasă la Chișinău. este:***
a. capacitate; b. tipuri; c. șanse; d. eventualități.
- 7. Antonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Ca mai toate pisicile, Fluffy dormea întruna. este:***
a. continuu; b. întrerupt; c. permanent; d. neîntrerupt.
- 8. Verbele subliniate în secvența: *A fost (1) odată un pisoi. Era (2) un pisoi de casă, alb și pufos, parcă făcut să-l tot rostogolești pe covor ca pe o mingeică. Tocmai de aceea, stăpâna lui îl botezase (3) Fluffy. sunt, în ordine, la modul și la timpul:***
a. indicativ, perfect compus (1); indicativ, imperfect (2); indicativ, perfect simplu (3);
b. indicativ, perfect compus (1); indicativ, imperfect (2); indicativ, mai-mult-ca-perfect (3);
c. indicativ, perfect compus (1); indicativ, perfect simplu (2); indicativ, mai-mult-ca-perfect (3);
d. indicativ, perfect simplu (1); indicativ, imperfect (2); indicativ, mai-mult-ca-perfect (3).

- 9. Apar două verbe la modul indicativ, timpul perfect simplu, în varianta de răspuns:**
- voi veni după tine și te voi mânca;*
 - Du-te și adu unul degrabă!*
 - Când pisica și câinele își văzură stăpânul atât de trist, se apropiară de el...;*
 - Ajunseră la palatul soției trădătoare când deja se făcuse noapte [...].*
- 10. Verbele din secvența: *Câinele și pisica plecară, se cățărară, săriră peste râpe și piscuri...* apar la modul indicativ, timpul imperfect, păstrând persoana și numărul, în varianta de răspuns:**
- Câinele și pisica au plecat, s-au cățărat, au sărit peste râpe și piscuri...*
 - Câinele și pisica plecaseră, se cățăraseră, săriseră peste râpe și piscuri...*
 - Câinele și pisica pleca, se cățăra, sărea peste râpe și piscuri...*
 - Câinele și pisica plecau, se cățărau, săreau peste râpe și piscuri...*
- 11. Verbele din secvența: — *Du-te și adu unul degrabă!* au forma negativă corect indicată în varianta de răspuns:**
- nu te duce, nu aduce;
 - nu te du, nu aduce;
 - nu te duce, nu adu;
 - nu te du, nu adu.
- 12. În secvența: *Fluffy aduse de sub canapea bucata de cașcaval. Era puțin prăfuită și puțin mucegăită, dar tot era ditamai ospățul pentru o familie de șoricei.* sunt ... substantive comune la numărul singular:**
- trei;
 - patru;
 - cinci;
 - șase.
- 13. Numărul substantivelor de genul feminin din secvența: *Aceasta era o vizuină bine ascunsă sub rădăcinile unui stejar bătrân, în care intrai printr-o scorbură, apoi coborai încetișor până ajungeai într-un fel de cămară foarte mare, cu rafturi ticsite de bunătăți [...]* este:**
- patru;
 - cinci;
 - șase;
 - șapte.
- 14. Apar numai substantive articulate cu articol hotărât în varianta de răspuns:**
- un pisol, bucata, gândul;
 - stăpâna, pisicile, șoricel;
 - vietăți, pisică, zgomotul;
 - pisoiul, familia, prietenii.
- 15. O idee principală care se poate desprinde din textul B apare în varianta de răspuns:**
- Fluffy este un pisol drăgălaș.
 - Șoricelul are șapte copii acasă.
 - Într-o noapte, Fluffy se împrietenește cu un șoricel.
 - Șoricelul este speriat.
- 16. Pisioul din textul B și pisioul din textul C au în comun:**
- capacitatea de a se înțelege cu un câine;
 - dorința de a-i ajuta pe cei din jur;
 - prietenia cu un șoricel;
 - caracterul neiertător.

EXCELENȚĂ

- 17.** Șoricelul, personajul din textul B, și stăpânul, personajul din textul C, sunt încurajați de:
- pisoi, respectiv câine;
 - pisică, respectiv șoricel;
 - alt șoricel, respectiv câine;
 - câine, respectiv șoricel.
- 18.** Recitește textele A, B și C, apoi alege răspunsul corect:
- În textele A, B și C se face referire la modul în care ia naștere prietenia între oameni.
 - Textele B și C prezintă devotamentul unor animale credincioase față de stăpânii lor.
 - Textele A și B fac referire la prietenie.
 - În textul C, se prezintă relația de prietenie dintre câine, pisică și șoricel.